

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносить: в Австрії:
на цілий рік . . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К

За границю:
на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
щод суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі членство по 10 сотків.

Телефон Редакції ч. 1484.
Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

Християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових польові М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудни. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського ул. Я.
Гайдовська.

Рукописи звертає ся лише а
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
вільні від порта. — Оповідки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надісі-
нім“ 40 сот. Подяки і привітан-
ня донесеня по 30 сот. від стрічки.

До суспільности!

Галицька Україна занята під теперішню пору головню двома справами — університетом і виборчою реформою. Не перечимо, що оба ті питання мають для нас велику, навіть превелику вагу, але остерігаємо нашу суспільність, щоби она не занедбувала й інших областей нашого народного життя і щоби всієї своєї енергії не вкладала виключно в ті дві справи.

Так само перестерігаємо перед надмірним оптимізмом тому, щоби на випадок некорисного вислідку не наступило в нашій психіці надмірне пригноблене. Ми не можемо ані дуже тішити ся яким-небудь здобутком, хочби навіть так важним як університет, ані не можемо сильно смутити ся по причині хвилевої проволочки.

Головна наша радість — се поступ нашого народу, его материяльний і духовий розвиток, підйом его національної свідомости. Се така річ, котрої ми ніколи і віяк не повинні спускати з ока, бо від осявідомлення широких народних мас залежить наше значенє в державі і наші здобутки, а властиво признанє здавна приналежних нам прав в нашій рідній краю.

В міру того, як росте національна свідомість нашого селянства, в міру того як наш нарід стає культурнійшим і продуктивнійшим і наші оправдані домаганя набірають

більшої ваги. Кільканайцять, а навіть кілька літ тому треба було бороти ся о поодинокі катедри, навіть доцентури, нині дають нам studium ruthenum in partibus infidelium. Попрацюймо ще літ кілька, а здобудемо повний університет там, де він безвизерно нам належить ся, т. е. в столиці нашого краю і в головнім огнищі нашого духового життя.

Звернім більшу увагу на запуснені повісти, щоби они посилали до середних шкіл українських учеників, а не московських яничарів, допильнуймо наших приватних гімназій, закладаймо приготовляючі курси та осявідомлюймо нашого селянина, бо се наш найбільший масток, се основа нашої красної будучини.

Не здаваймо всієї журби о будучність нашого народу на наших послів і політиків, бо они головою муру не перебують. Навіть такої міри дипломат, як Бісмарк, не мав би був такого успіху, коли би при его боці не стояв геніяльний Мольтке, і коли би на кождий его зазив не було готових мільон справних карабінів. Наша армія — се свідомий народ і чим більше тої армії будемо мали за собою, тим красні успіхи ждуть наших політиків.

Не закладаймо рук, не задивлюймо ся в одну, або дві точки на нашій народній горизонті, лише кождий, де і як може, працюймо для добра України, а праця таї вечно не іде на марне.

„Fatszerzowi historyi“.

Під таким заголовком подала „Gazeta Wieczorna“ ч. 1105 в 24. січня 1913. передовицю, полемізуючи зі статєю в університетській справі проф. Колесса в „N. Fr. Presse“. Але чому не сиробувала „G. W.“ полемізувати з нашими виводами, опертими на незбитих фактах, уміщених в брошурі п. з. „Йосиф II. чи Ян Казимир?“ та з нашими статями в університетській справі, поміщеними в „Руслані“ 1912 ч. 286, 1913 ч. 6, і 1913 ч. 8., а котрі усе польські часописи промовчали.

„G. W.“ запитує проф. Колессу, котрий покликє ся на Найвищу постанову з 1871 р. про утравкіам університету, чи не знає він максими „lex posterior derogat priori“, а на доказ сего подає Найв. постанову з 1879. р. про польський язык яко „Geschäftssprache на викладний язык der Akad. Behörden“. Але безличність „Gazety Wieczornej“ осягнула наконечну точку в отсім уступі:

„Czyż prof. Kolessa nie wie, jak postanowienie cesarskie z r. 1879. orzeka co do języka wykładowego na uniw. lwowskim“ по чім слідує польський і німецький цитат, будьто з сеї Найв. постанови, що „alle Professoren in der Regel zur Abhaltung der ihnen obliegenden Vorlesungen in der polnischen Sprache verbunden sind“. Так фальшувати історичні факти потра-

флять хіба Поляки! Бо отсей цитат не містять ся в Найв. постанові з 1879 р., а в розпорядку Мін. Просвіти з 15. цвітня 1882. (гл. Beck-Kelle: Die österr. Universitätsgesetze, Wien 1906), про котрий пише проф. Стажинський (Hist. Uniw. Lwows. II., ст. 54): „Ten nowy stan prawny polega tylko na reskrypcie ministerjalnym, nie mogącym derogować Najwyższych postanowień“, значить Найв. постанови з 1871 р. Отже ні при чому тут максима „lex posterior derogat priori“!

Колиж у редакції „G. W.“ є хоч дрібка чести, нехай відкличе сей наглядний фалш. А як сего до трех днів не учинить, ми налятуємо її публічно, єї власними словами „Fatszerzy historyi“!

З нагоди підручника „Оповіданя з рідної історії“ д-ра Богдана Барвіньського.

напечатало „Słowo Polskie“ в 28. і 30. ч. з 17. і 18. січня с. р., як ми вже вчера коротенько в новинці звіщали, на памфлетах всепольского апліканта архіву Актів зем. і город. Соханевича оперті вельми напастливі виводи не тільки на автора згаданой книжки, але й на радника Двора Ол. Барвіньського яко члена Ряди шк. кр., підсуваючи єму безосновний докір, начеб від виведнав у намісника в ко-

Перед досвітом.

(Розділ з історії української літератури).
(Дальше.)

До борби з еретиками виступив архієпископ Геннадій і Йосиф Волоцький. Они жадали від митрополита і великого князя інквізиції, а самі, о скільки могли, заушчали ся над прихильниками нової віри в нелюдський спосіб Казали, що смертна кара буде спасенна і для церкви і для еретиків, бо церкві приспорить заслуг, а еретикам зменшить вину перед Господом Богом.

Року 1490. був скликаний собор, на котрім більшість заявила ся за тим, щоби еретиків палити.

Так виповіла ся темна, московська душа, та сама, що батожила боярів, мордувала удільних князів, спалила і вирізала Новгород. Она не хотіла допустити ніякої зміни в житю і поглядах, ніякої нової гадки. Все мало остати ся в мертвім отупіню, в безусловнім звьірчям послузі для „государя“ і православної церкви.

До борби з тим істинно-русеким духом виступав Ніль Сорський, вихованець Кирило-Білозерского монастиря і ученик Афону. Осів він в пустельні над річку Сор, зібрав докола себе кружок учеників і шприв аскетичні, але чоловіковілюбні гадки.

Ті два напрямки найлучше характеризують слова їх провідників.

Ніль Сорський звиваючи одного свого приятеля, щоб не пристращав ся до суєти сьвіта, пише: „Ти чоловіче божій, таковимъ

не приобщай ся, не подобаєть же на таковихъ и рѣчми наскакати, ни поношати, ни укорити, во Богови оставляти ся: силенъ бо єсть Богъ исправити ихъ!“

А Геннадій пише перед собором до Москви, щоб з еретиками не пересправляти „токмо того для учинити соборъ, что ихъ казнити — жечи да вѣшати... Да пытати бы на нихъ накрѣпко о томъ, кого они прельстили... Да не плоштитеся: стантьте крѣпко“.

З одного боку темний, ворожий всякому поступови фанатизм, той самий, що пізнійше вищити ме независимости народів, їх організації суспільні і питоменности, той самий, що й нині проявляє ся у всяких „істиннорускихъ“ програмах, а з другого якась славянсько-азиатська контепляция, якась глибока, безборонна віра в побіду духа над темною фізичною силою.

Та перша — се нова, воююча Росія та друга — спомин давної київської культури, що в кругах духового й релігійного пожитя втягнула була в себе чимало ориєнтального аскетично-містичного сьвітогляду.

Поміж ними еретики, виховані під впливами европейських, не добре зрозумілих гадок, люди, що раді би протестувати, чогось нового хотіли, робити — тільки не знають як.

Геннадій — насильство, Ніль Сорський — реформа, еретики — бунтари.

Геннадій Москва — еретики Новгород — Ніль Сорський — дитина Білозерского краю, в котрім свободололюбна душа Новгороду скривала ся ще довго по его страшливім розгромі.

Злука між новгородськими еретиками а

новеми західноєвропейськими течіями, навіть гуманізмом, безсумнівна, хоть науково досі невиказана.

В літературі зазначили ся „жидовствующі“ так званою „Метафізикою на южно-русскомъ нарѣчїа“.

Зберігає ся она в Синодальній бібліотечі в списку з половини XVI. столітя і має наголовок: „Рѣчи Мойсея Єгиптянина“. Був се Мойсей Маймонід, іспанський жид, що вмер в Єгипті 1205. Написав він підручник логіки (Voces logicae), переложений на латинську і німецьку мову. Наш переклад зготовлено прямо з єврейского.

Арх. Геннадій згадує об тій книзі в посланію до Йоасафа 1489. Зготовлена она в тодішній літературній мові, сильно підмащеній польовізмами і старославянщиною.

Так само написана „Тайная тайныхъ“ (Secreta secretorum), що находить ся в Вильні.

Борба між правовірними а еретиками була нерівна. Еретики воювали словом, православні ділом. Они мали за собою власть духовну і сьвітську, за ними стояв темний московський хлоп, все був готовий здавити кожду новину.

Еретиків палили і вшпали, втинали їм руки і язика, замурували в пивницях, або вивозили в далекі, дикі краї.

Але голос протесту мимо того лунав над прибитою землею. Навіть між правовірними лучали ся люди, котрі бачили, що так, як є, не може дальше бути.

Абсолютизм князів, здирство монахів, поневоленя хлопів — се були гріхи, що прямо в очи були. Особливо в Новгороді, де покутував свободололюбий український дух, бачили і відчували глибоку кривду московської насилі.

Звідтам заєдно піднімають ся енергійні голоси протесту, що серед тих кромішно-темних часів мерехтять прецінь якимсь яснійшим сьвітлом, якоюсь надією грядучого дня.

Висловом тих новгородських протестантів можна вважати „Бесѣду преподобныхъ Сергія и Германа, Валлаамскихъ чудотворцевъ“, видану вперше Бодяньским (у виїмках), котру той учений приписав князеві інокви Вассіанови, що мав згинуту за сеї сьвіт твір голодовою смертю. Пізнійші учені доказують, що „Бесѣду“ написав якийсь Новгородець, котрий загальне почутє кривди і голос протесту вложив в уста новгородських чудотворців, Сергія і Германа. Писана она „испроста, простотою своєю и неученою рѣчю“, сильно відбігаючою від російского складу, а більше зближеною до нашого способу писаня. Звенить в ній відгомін простонародної новгородської мови і народної, полу-апокрифичної письменности.

„Бесѣда“ звернена головню проти монахів, котрі замість „питати ся отъ своихъ праведныхъ трудовъ и своєю потною силою“, „вѣдять съ вершниками, какъ воинъ на брань, и собирають себѣ пѣзъ міра, всякіє царскіє доходы; строятъ каменныя ограды и палаты съ позлащенными узорами и травами многоцвѣтвыми, украшаютъ кельи, какъ царскіє чер-

Печі, кухні нафлеві нові ставить а старі реперує Михайло Залідей, концес. майстер нафлярський
— — — скоро і по найдешевших цінах — — —
Львів, ул. Городецька ч. 10.

Перша Італійська ВИНАРНЯ
єствуюча від 15 літ
у Львові, ул. Домініканська ч. 7.

поруває: вина італійські, горішно-тирольські, дальматинські, Францускі, старі токайські в найліпшій якості і по найдешевших цінах. Смачна кухня домова під власним жарядом. Зимні і горячі перекуски, щоденно сьвіжі. Горяче вино в кождім часі.
Жаряд винарні:

ф. Козьол.

роткій дорозі апробату сеї книжки для шкільного ужитку і сам був присутній на сесії, на котрій ухвалювано апробату.

Отже у відповідь на сі всі польські клевети появило ся в „Słowie Polskie“ в ч. 40. з 24. січня Sprzostowanie подане президию ц. к. Намісництва через ц. к. Прокураторію державну, котрим заперечено, начеб апробати підручничови д-ра Богдана Барвіньського уділено в короткій дорозі. На підставі надісланої автором рукописи „Оповідання з рідної історії“, Рада шк. кр. задля недостачі відповідного підручника в руских гімназіях бажала як найскорше дійти до видавця підручника, котрий міг би осягнути апробату і тому скликала анкету, в котрій крім двох рецензентів (професорів історії) брали участь члени Ради шк. кр., між ними і радник Двора Ол. Барвіньський, а також автор рукописи д-р. Богдан Барвіньський. На сії анкеті обговорено основно заміти зроблені рукописи а Рада шк. кр. на засіданю з 11. лютого 1911 ухвалила повідомити автора, що „апробати буде могла уділити тільки від услівем, якщо ли в рукописи буде переведена основна ревізія після указок уділених ему як рецензентами заводовими, так і членами Ради шк. кр. на анкеті з 7. лютого 1911“.

Коли д-р. Богдан Барвіньський свій підручник випечатав з певними змінами і предложив знов Раді шк. кр., секція II Ради шк. кр. по основнім обговореню д. 21. жовтня 1911 ухвалила уділити апробати підручничови. Неправда однак, що Нами́сник, яко президент Ради шк. кр. „поручив“ апробувати сю книжку, бо на секції, коли обговорювано і ухвалювано апробату, Нами́сник не проводив і ніяк на апробату не впливав.

До того спростованя поданого ц. к. Радником Двора і прокуратором держ. Бартом додає „Słowo polskie“ п. в. „Głosy“ виводи Олександра Кшечуновича, в котрих він наводить 3 конкретні заміти проти форма і змісту підручника д-ра Б. Барвіньського піднесени в „Słowie polskie“, а іменно: 1) що жертва Ядвіги, коли віддала ся за Ягайла, була зломанем церковного шлюбу, 2) представлене Унії Люблинської яко акту „gwałtu i przemocy szlachty polskiej“ і 3) апотеозу козаччини в Хмельницьким на чолі.

Ол. Кшечунович зазначає, що не можна тих тверджень класти на карб руского історика, бо они є „dosłownem powtórzeniem twierdzeń zawartych“ в книжці „Dzieje Polski w zarysie przez Michała Bobrzyńskiego“ і наводять кілька дотичних уступів. Д-р. М. Божинський яко історик мав відвагу сказати супроти замазуваня дійсної історичної правди многими польськими істориками суцю правду

тоги, покють ся пьянствомъ и брашномъ отъ трудящихъ ся на нихъ людей, когда по правдѣ лучшей трапеца и лучшей живнѣ должна принадлежать етимъ трудящимся, а не пьновамъ“.

Монахам годило би ся прямо давати милостивно, а не „волости ко христіяв“.

Та не тільки на монахів йде автор вівною, він відважує ся відіймати слово правди на князів, котрим „подобаєть сь пошадкою собирати всякіе доходы и дѣла дѣлати милосердно, а не гавъно, ни по наносу“.

Він хотів би бачити пануючого, окруженого добримы дорадниками — боярами і по голові ходить ему якась неясна думка про вселенський собор, з вселенським патріархом і благочестивим папою, з митрополитом і єпископами, котрі благословили би пануючих на їх благодатну працю.

А „непогребеним мертвецям — монахам до власти над народом не мішати би ся!“

Ще дальше йде Матвій Башкін, котрий опираючы ся на науці Христа, визволює своіх хлопів з підданства і еретик Теодозий Косий, котрий відкидає обрядовість, зриває з догмами, втікає в Литву, живе вільнодумно і гине в паморощі тих темних, переддосвідних часів.

Всі они свідчать, що свідомість зла істаунала, що охота направи була і що голос протесту лунав в ряди-годи та що лунав він в землях, в котрих невігублені свобододолюбіві думки давного Українця едали ся з новими західноєвропейськими ідеями про визвіл поневоленого чоловіка.

(Конець буде).

в тих дразливих справах і то на основі польських жерел. Польськими жерелами користував ся також д-р. Б. Барвіньський в своїм підручнику, а що правда в очи коле, отже такі критики всепольські, як Соханевич et cons., котрі бажали би історію польську представляти лише з світлого боку і не хотять з минувшини своєї навчати ся обминати похибки своїх дідів і батьків, представляють сей підручник яко „stek wszelkich kłamstw, fałszów i obłudy pod adresem Polski“ а тимчасом Ол. Кшечунович виказав своїми цитатами, що так не є.

Статистика жидів.

(На підставі: „Atlas Universel: Politique-Statistique-Commerce. Par A. L. Hickman. Paris 9-mo édition.)

Всіх жидів на світі є 12,428,000. З того на Европу припадає 83 прц., або 9,911,200. В Америці мешкає їх 1,060,000, в Азії 726,000, в Африці 525,000, а в Австралії тільки 26,000.

З десяти мільонів жидів в Европі припадає на Францію 100,000, на Голандію 105,000, на Румунію 267,000, на Британію 270,000, на європейську Туреччину 282,000, на Німеччину 650,000, на Італію 35,000, на Болгарію 38,000, на Австрію 2,084,000(!), а на Росію аж 6,002,000. Інші держави не тішать ся в такій мірі симпатією санів Ізраєля. Приміром в цілій Швайцарії начислює їх Гікман лиш 19,000 а Еспанія разом з Португалією має тільки 1,800 жидів.

В порівнанню з загальним числом населеня Европи (453 мільон) 10 мільонів жидів творять тільки 2 прц., а прецінь як їх всюди повно і яку силу мають они в загально-європейських справах.

В Азії найбільше жидів має Туреччина, бо аж цілого пів мільона, в Африці Абіссинія (200 тисяч), в Америці Союзні Держави (поверх мільон).

Процентова найбільше жидів числить європейська Туреччина, бо 4.6 прц., а по ній та честь спадає зараз на Австрію 4.4 прц. Росія, мимо всіляких протижидівських заряджень, викazuje все таки 4.2 жидів.

В Австро-Угорщині припадає 1,225,000 на Долитавчину, а 851,000 на Угорщину. З того на Галичину приходить аж 900,000! Коли зважити, що в тім ущасливленім жидами краю є 4 мільони Поляків, а 4 Українців, то виходить, що кожний девятий чоловік є у нас жидом. Крім Королівства польського жадний край на цілім світі не має такого високого проценту жидів. В Королівстві перебуває їх 1,538,000, або 14 процент. Іншими словами та корівно польська провінція бере світовий рекорд що до жидівського населеня. Нігде їх нема більше як 4 прц., тільки в Галичині маємо 11.1 прц., а в Королівстві аж 14 прц. жидів!

З міст найбільше жидів викazuje Одеса, бо аж 35 прц.(!) Дальше йде Варшава 34 прц., Лодь 33 прц., Будапешт 23 прц., Букарешт 12, Київ 10, Франкфурт так само, Прага 9.7 прц., Відень 9.3 прц., Царгород 6 прц., Берлін 5 прц., а Петербург 2 прц. В інших містах жиди творять зникаючо малу домішку. Найдеальнійше з того боку представляєть ся Штокгольм і Барцельона, в котрих жидів цілком нема!

В Штокгольмі мешкають самі протестанти, в Барцельоні самі католики.

Який процент жидів перебуває в наших галицких містах, се кожний з нас найлучше знає по своїй власній кишени. Досить подивити ся в суботу на якубудь улицю у Львові, в Кракові, або в Коломії, щоб зрозуміти, що Галичина незабаром буде мала повне і нічим неоспориме право зватися Галилеєю, ще більше як приміром університет львівський університетом Яна Казімержа.

А тепер деякі висновки.

Як бачимо, найбільше жидів перебуває в Росії, Туреччині і Австрії. Там де культура підняла ся високо і поширила ся на всі верстви суспільности, всть їх розмірно мало, або нема цілком.

Держави, в яких жиди розмножили ся в такій застрашаючий спосіб, т. є Туреччина, Росія й Австрія, стоять, коли не над берегом пропасти, то на всякий спосіб недомагають фінансово і суспільно. Найбільше обсіли жиди Польщу і она упала. На трупі колиш-

нього Королівства польского они й дальше розвивають ся і нарід польський мимо всіх зу силъ не може відродити ся.

Завдяки польським порядкам жиди обсіли також наш український народ, а яку ролю грають они в нашім житю і в польско-українських взаїминах, про се не потребуємо навіть говорити. Кожний з нас дуже добре тя мить всілякі нелегальні вибори, всякі лихварські процеси, еміграційні надужитя і т. д. При рівнім числі Поляків і Українців в Галичині (приблизно по 4 мільони) мільон жидів, котрі в кожній потребі заявляють себе Поляками мойсеєвого віроісповіданя, дає нашим сусідам туу чисельну перевагу, на котрій они опирають своє право до панованя над українським народом в нашім нещасливім жидовіючім краю.

Длятого Ук аїнці у східній Галичині повинні домагати ся конечно, щоб жиди, котрі живють на їх території, стояли осторонь польско-української борби. Ми їх не хочемо і не потребуємо перетягати на свою сторону і не думаємо славити ся перед світом ніякими Русинами мойсеєвого віроісповіданя, але зате маємо всяке право, щоб они живучи серед нас, не скріпляли ворожого нам табору.

Кожний нарід мусить вимагати від інно-родців, щоб они поводили ся чесно, трудолюбиво і — мирно.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

З державної ради.

Скарбовна комісія радила вчера над правительственою проголою в справі зміни закона про особисто-доходовой податок. Згідно з проголою предсідника п. Урбана, постановлено перевести подрібну розправу в 5 групах. Звітником вибрано п. Ліхта. При §. 16. виявзала ся розправа над вєском п. Гросса щоб половину членів комісії для заробкового податку іменував міністер скарбу, другу зюва вибрано жеребом з поміж оплачуючих податки. Проти сего внеска промовляли пп. Ліхт і Рей, а за ним Діаманд.

При нарадах над II. групою виступив п. Абрагамович і поперав правительствену проголою, на основі котрої можна осягнути рівномірне і справедливе оподатковане. Друга група відносить ся до заробкового податку від підприємств, обовязаних до прилюдного складаня рахунків.

Слідуюче засіданє відбуде ся дня 28. с. м. по засіданю палати. До голосу прийдуть звітники, після чого відбуде ся голосованє над першою групою.

Справа нових податків. Сторонництва більшости наміряють в звязи з управильненем переказань на річ коронних країв перевести управильненє податку від будинків, а передовсім домово-чиншового податку. Часть надвжикн з особисто-доходового податку має бути обернена на можливість знижки домово-клясового податку.

Податок від сїрників не має поки що виглядів принятя. Особисто-доходовой податок буде переведений в комісії в чотирох розділах.

Мир чи війна?

Переворот в Царгороді.

В хвилі, коли, здавало ся, на Балкані заясніє мир, бо Туреччина під натиском ноти великодержав годила ся віддати Адриянопіль Болгарам, вибухла молодотурецка ворохобня і то з такою силою, що повалила ціле теперішнє, мирово настроєне правительство і довела до убийства міністра війни Назіма паші.

Перебіг ворохобні і хід політичного перевороту виглядає ось так:

„Local Anzeiger“ доносить, що позавчєра около другої години по полудни зачали товпити ся перед Портою магометанські духовники і студенти богослова з хоругвою. Коли вже зібрали ся у великй числі, заїхав перед палату Порти самоїзд, з якої вислі серед оплесків зібраних Енвер бей і бувший міністер внутрішних справ з рамени молодотурків Талат бей. Зібрані почали кричати: Проч в Кіямілем! проч з міністрами! най живе війна! Енвер бей і Талат бей прордерли ся крізь товпу і удали ся до бюра великого вєзира. Енвер бей на чолі товпи вдер ся до міністеряльної салі, де міністри відбували на раду і приневолив міністрів зараз уступити і підписати відставку. Енвер бей представив сю відставку султанови і просив єго, щоб іменував великим вєзиром Магмуда Шефкета пашу або кн. Саїда Галіма і додав, що демонстранти ждуть перед палатою Порти на відповідь. Султан після свого секретаря, щоб розвідав, як справа стоїть, а коли секретар потвердив заяву Енвер бєя, султан сейчас прийняв відставку Кіяміля паші і порішив ся іменувати Магмуда Шефкета пашу великим вєзиром. Коли Енвер бей повідомив товпу, що стало ся, прийато єго грімкими оплесками.

Царгородські часописи до сего додають такі подробиці: Сторожу перед Портою скріплено останніми днями так, що вносила 300 людей. Ся сторожа поводила ся зовсім супокійно і безчинно придивляла ся подіям, бо не було приказу. Демонстрація викликала в Порті замішанє, яке годі описати. Часть демонстрантів безпереривно кликала „В імя Аллага“, а інші демонстрували проти правительства, що хоче віддати Адриянопіль. Духовники виголошували підбурюючі бесіди і відчитували уступи в Корану. Особливе обкидувано лайками Кіяміля пашу, закидуючи ему зраду. Енвер бей мав продігати ся до кабінету великого вєзира і вівзати єго до відставки. Рівночасно роздано межі населене прокламації, в яких закидувано правительству зраду. Енвер появив ся в товпі і повідомив про димісію кабінету, почім самоїздом удав ся до Порти, щоб предложити султанови відставку Кіяміля. Опісля вернув і повідомив про іменуванє Магмуда Шефкета великим вєзиром, а Іззета пашу міністром війни. Тепер великий вєзир Кіяміль і цілий єго кабінет є вязнені в Порті. Перед Портою находить ся поверх 2,000 людей. Перед редакціями трох правительствених дневників уставлено війско і не выпускає ся нікого з редакційного персоналу.

До „Frankf. Ztg.“ доносять з Царгорода: Нікому не вільно вийти до Порти, ані вийти з неї, з вїткою урадових осіб. Товпа устроїла великому вєзирови Магмудови Шефкетови і Енверови Бєєви величаву овацію. Між населене, зібране перед Портою, роздано народній маніфєст, який описує події від часу ворохобні в Альбанії, а іменно дезерцію в армії в літі, димісію Свіда паші, іменованє кабінету Муктара паші, який капітулював перед Альбанцями і в сей спосіб виявив слабість, яку висказали балканські держави. То спричинило утворенє балканського союзу. Хоч правительство знало про те, однак розпустило 120,000 жовнірів. Кабінет Муктара не поробив вовсім ніяких приготовленє до нової війни. Провід обняли неспосібні офіцїри, що були причиною погрому. Маніфєст нападає на кабінет Кіяміля, що мимо доброго стану війска хоче заключити мир за всяку ціну. Турецкий нарід не допустить до сего і покаже, що є спосібний до житя з честію і славою в історії сьвіта.

Кореспонденційне бюро подає такі подробиці з Царгорода: Демонстрація була порішена молодотурецким кабінетом рано. Коло 3.30 год. по пол. гурток, зложений з менше більше 50 осіб головно з турецких духовників, з розвиненими прапорами удав ся до Порти, де власне радила рада міністрів. Сей гурток прордер ся аж до передсінка. На єго чолі йшов звісний бесідник комітету Наджі бей і, як кажуть, Талат бей. Енвера бєя не запримічено. Кільох провідників гурту вдерло ся до салі нарад. В сій хвилі впало кілька карабінових стрілів, імовірно з передсінка вєзирату. Найперше мав стріляти адютант міністра війни до бувшого посла, духовника Ізмаїла Магіри, але не влучив єго.

По підписаню димісії Кіямільом пашою, Енвер бей сейчас удав ся до султана. По вороті виголосив перед Портою коротку промову до зібраних і подав до відома, що Магмуда Шефкета іменовано великим вєзиром, а Іззета найвисшим вождом. Опісля знова удав ся до султанської палати. Перед Портою зібрала ся товпа з 2 до 3,000 осіб, безпереривно виголошувано промови і підношено оклики: „Най живе свобода і комітет! Проч з тираними!“

Маніфєст молодотурків закидує уступа-

ючому кабінетови державну зраду, поповнену вже в хвилі заключення миру в Льозанні (в Італію). Болгарський король визискав слабкість кабінету Кіяміля. Мимо геройства війська під Чаталджою правительство порішило віддати Адриянопіль. Кіяміль є головним винником і нещастем краю. Будучність отоманської держави є zagrożена. Нарід має право повстати і не допустити під військом услівем до відступлення святых прав до європейської Туреччини. Понесе він всяку жертву, щоби удержати Румелію.

Члени поваленого кабінету є замкнені в палаті Порти. Міністри старалися телефонічно вивзати помочи війська і поліції, але ніхто не явився. Сторожа Порти не ставляла ніякого опору, мимото, що до офіцерів сторожі стріляно. Директор анатольської залізничної Гугуєнін разом з першим драгоманом німецької амбасади др. Вебером був саме в комнаті консулів в Порті, коли заговорники вдерли ся. Один із стрілів влучив Назіма пашу, який впаав смертельно ранений у стіп Гугуєніна. Міністри були дуже налякани, а лише Кіяміль паша і міністер заграничних справ Норадунгіян зберегли зимну кров.

Смерть Назіма паші.

Застрілене Назіма паші, яке могло би здискредитувати спокійне і доцільне ділане Енвера і Талая, виникло безсумнівно з вини адютантів Кіяміля і Назіма. Енвер і Талат виразно постановили, щоби не було проляву крови, однак коли адютанти Назіма з вікон стріляли до Енвера і Магмуда, відповіджено рівнож огнем, причім Назім погіб.

Мимо сего ладу нігде не нарушено і в цілім місті є зглядний супокій. Ся зміна кабінету є, здає ся, ділом армії, яка безумовно пре до війни і вольть дальшу війну, чим нечесний мир.

„Los. Anzeiger“ приносить з Царгорода вість, яка зовсім відмінно представляє смерть міністра війни Назіма паші. Після сеї інформації Енвер бей в своїм характері коменданта міста зажадав від міністра війни, щоби видав печати і документи Іззетови паші. На сповнене сего домаганя полишив Енвер бей короткай речинце до надуми. Небавком по тім стрілив адютант міністра війни в напрямі Енвера бей. Офіцери, які товаришили Енверу ви беви, добули на се револьверів, впаали стріли, а міністер війни ранений в серце впаав без життя.

Армія зворохобила ся.

„Los. Anz.“ доносить, що підчас позавчешної ворохобні в Царгороді Енвер бей ділав як висланець і відпоручник турецької армії, зібраної на лінії Чаталджа. Домагає ся она безуслівно дальшого веденя війни. Міністра поліції і коменданта міста в Царгороді лишемо урядів, а їх становища заняли приклонники молодотурків так, що ціла служба безпеченства в Царгороді є в молодотурецьких руках.

Се вже можна було предвидіти, що турецька армія не згодить ся на рішене великої ради і тому вибух ворохобні в Царгороді висів на волоску. Офіцери стверджуючи, що не можуть прийняти згоди великої ради на поведене правительства Кіяміля паші, бо велика рада складала ся головно з приклонників правительства. Тому то бачили офіцери в ухвалі правительства і в ухвалі великої ради зраду вітчизни. Турецькі офіцери заявляють, що турецька армія находить ся тепер в добрім настрою і думають, що нова війна отвирас для неї вигляди погрому Болгар.

Сей настрій в армії відповідає також настроєви в молодотурецьких кругах. Серед офіцерів нова війна являє ся майже певною.

„Berl. Tageblatt“ доносить з Царгорода, що комендант кріости в Адриянополі zagrożив телеграфічно Кіямілеви паші, що на случай, коли би мусів капітулювати, опустить разом з своїм військом кріость Адриянопіль, щоби прогнати нездалий міністерів.

Султан в порозуміню з молодотурками.

„N. fr. Presse“ здогадує ся, що ворохобня в Царгороді є властиво комедією, яку султан відіграв перед Європою, щоби в сей спосіб перед великодержавами найти виговір, що не може згодити ся на віддане Адриянополя супроти опору офіцерської і молодотурецької партії. Між султаном і молодотуркам є від давна порозумінє, яке тепер прибрало вид ворохобного вибуху.

Роль Енвер бей.

До Берліна телеграфують з Царгорода, що Енвер бей перед 8 днями вислав до Назіма паші рід ультимату офіцерів, з зазивом до міністра війни, щоби або виступив в обороні домагань армії і не допустив до здачі Адриянополя, або сейчас уступив. Назім паша скликав конференцію, на якій однак не було Магмуда Шефкета паші з сеї причини, що не довіряв він Назімови паші і не мав до него вірив. Вістка, що велика рада порішила відступити Адриянопіль, стала кличем до проляву недоволення на виї, яке вже було між офіцерами.

По інформаціям дневників Кіяміль паша від вчера зник з Царгорода. Мимо, що Енвер бей і Талат бей старали ся не допустити до проляву крови, то однак вбито случайно міністра війни Назіма пашу. Коли Енвер бей і Талат виходили з палати Великої Порти адютанти міністра війни і великого везира стріляли до них з вікон. Офіцери, що йшли з молодотурецькими вождами відповіли огнем, причім вбили Назіма пашу.

Дальші події в Царгороді.

Рескрипт султана, яким іменує він Магмуда Шефкета великим везиром, відчитано передвчера о год шів до 9. вечером з балкона Порти численно зібраній публіці.

Новий кабінет буде складати ся з самих генералів. Магмуд Шефкет паша оголосив поклик до населеня, який кінчить ся словами: „Або Адриянопіль, або смерть“. Енвер бей буде іменованій вождем війська, а Іззет паша міністром війни.

З інформації льондонської печати виходить, що вже оноді перед полуднем у великого везира явив ся Талат бей і грозив кривавою ворохобнею, коли би правительство не подало ся зараз до відставки. Дальше подають дневники зміст письма, яке вислав султан до теперішного великого везира Магмуда Шефкета паші. В сім письмі каже султан, що наслідком уступленя Кіяміля паші і теперішного політичного положеня султан мусить зложити управу в досвідні руки, а за такі уважає руки Магмуда Шефкета паші.

Вісти з Царгорода кажуть, що поверх 200 офіцерів і жовнірів подягло оноді в часі бійки, яку вели приклонники нового і старого правительства. Інші донесеня стверджують, що в турецьку армію вступив новий дух. Енвер бей є дуже діяльний, старає ся передовсім, щоби поправити відносини і комунікацію на лінії Чаталджи.

Щоби удержати супокій в Царгороді видано далекосягаючі розпорядки. В ночи сильні патрулі ходили улицями Царгорода. Кількавапять осіб увязнено, між иншими начального редактора „Ікдаму“ Алі Кемалі і б. посла Ізмаїла.

Бюро Райтера доносить: В часі заміщаня поранено 12 осіб. Богато осіб увязнено. Тепер панує супокій.

Після державного замаху.

Вчера по полудни серед звичайного торжества і при військовій асистенції відчитано перед Портою розпорядок, яким іменовано Магмуда Есседу шеиком уль ісламу. Розпорядок потверджує також іменоване Магмуда Шефкета великим везиром. Всі члени нового кабінету брали участь в торжестві.

З часописей появили ся лише „Сабаг“. Цепзура депеш і дневників є вельми остра. Онодішні демонстрації були приготовлені офіцерами, які прибули з під Чаталджи, а котрі заявили, що армія безуслівно бажає війни. Вчера в полудне зібрали ся в палаті Порти міністри, також б. міністра заграничних справ Норадунгіяна запрошено, щоби дав пояснене по положеню. Народи відбули ся супокійно. Похорон Назіма паші відбув ся серед військових почестий, був також присутній Магмуд Шефкет.

Заграничні амбасадори відбули вчера на раду у декана дипломатичного тіла, австро-угорського амбасадора марш. Палявічіного.

Вражінє в Європі.

В льондонських дипломатичних кругах панує думка, що наслідком ворохобні положене відразу стало поважне. Коли Туреччина не схоче відступити Адриянополя, війна є неминуча.

Російські дневники висловлюють велике зачудованє ізза наглого перевороту в Царгороді. „Річь“ думає, що є можливе, що енергічна патріотична демонстрация молодотурків є лише актом демонстраційної подяки військовим кругам за поміч при зваленю кабінета. „Русская Молва“ висловлює однак обаву, що сей переворот може потягнути за собою поважні наслідки.

„Matin“ доносить, що відпоручники балканських держав є звоволені (?) з того, що стало ся в Царгороді. Тепер будуть знати, чого надіяти ся від Туреччини. Французка печать є невдоволена з ворохобні, бо Туреччина хилить ся тепер до Німеччини, а проти Франції.

„Times“ пише: Бажали би ми остерегти союзників в їх власнім інтересі і інтересі Європи перед скорим діланем і порадиати їм, щоби ждали і уникали занятя становища, яке розбило би згоду великодержав. Молодотурецький комітет числить на можливість такого розділу на случай нової війни. Задачю великодержав є вяснити помилку обчислень.

„Daily Mail“ пише, що положене є поважне. Коли великодержави дадуть доказ своєї однодушности, то буде можна уникнути крайности і буде можна переконати Туреччину, що дальший опір буде злочинним траченєм людского життя.

„Daily Telegraph“ предвиджує можливість міжнародної заперухи.

Становище великодержав.

Вчешні віденські дневники довідують ся з дипломатичних кругів, що великодержави задумують ждати на дальший розвиток подій в Царгороді, а аж потім видадуть евенуальні конечні розпорядки для охорони життя і майна чужих підданих. Можна уважати певною річю, що ніодна з великодержав, не виключаючи Росії, не уважає теперішного перевороту причиною до вмшаня або робленя натиску на Туреччину. Не треба забувати, що нове правительство утворив султан, щоби оно дало можливо скору відповідь великодержавам на їх збірну ноту. В дипломатичних кругах не уважають ймовірним, щоби новий кабінет сейчас розпочав ворожі кроки. Туреччина не має гроша до нової війни. Можливо, що новий кабінет гризьбою війни буде старати ся осягнути для Туреччини красні условини мира.

В берлінських дипломатичних кругах вєвняють, що великодержави мусять заждати, яку відповідь дасть нове правительство на ноту великодержав. Правдоподібно відповідь буде виминаюча на те, щоби довідати ся, яких середняків підняли би ся великодержави, щоби приневолити Туреччину до прийнятя условин мира, зглядно віддана Адриянополя.

Льондонська печать заявляє, що енергічне виступленє великодержав є неминуче.

„Wien. Allg. Ztg.“ пише: Вісти, що надходять з Парижа, Льовдона і Петербурга, дають основу до вєску, що Росія на случай, коли би Туреччина не зрєкла ся Адриянополя, покине своє дотеперішнє нейтральнє становище і виступить супроти Туреччини агресивно, як в Малій Азії, так також на Балкані.

В царських політичних кругах зачувати, що між Росією, Англією і Францією протягом зими прийшло до формального договору що до поділу азійської Туреччини на области для великодержав з потріного порозуміння. Сей договір входить в житє на случай, коли справа панования Туреччини в Азії буде заквєстїонована. Таке положене, на думку сїх кругів, може наступити, коли би прийшло до нової війни.

Кружляки „Сан Марко“ і „Піза“ на приказ з Риму поїхали на турецькі води.

Що говорять балканські відпоручники?

Звітник „Matin-a“ доносить з Льондону, що падене кабінету Кіяміля викликало у представників балканських держав по части вдоволення, а по части переляк. Болгари заявили: „Тепер маємо яснє положене. Замість бавити ся дальше в дипломатичні штучки, зустрінемо ся знова під Царгородом і Чаталджою. Замість вятти Адриянопіль з рук великодержав, возьмемо вго оружєм, що є для нас ліпше. Переломимо лінію Чаталджи і вїйдемо до Царгороду, а тоді горе цілій молодотурецькій ватазі. З хвилею, як одержимо яснє відповідь Туреччини, вивовімо розєм“. Таке саме

говорили Чорногорці. За те Серби сказали: „Се лиха вість, значить, знова будемо воювати. Радо зрєкли би ми ся жертв в людах. Але тепер буде мусіла Туреччина троха дорозше оплатити мир.“

Один з членів болгарського правительства на вість про події в Царгороді сказав: „Тепер збомбардуємо Царгород і зажадаємо відшкодовав воєнного.“

Бюро Райтера доносить: Данев мав вчешра конференцію з Грейом. Засіданє конференції балканських відпоручників відложено на 24 години, бо деякі відпоручники не одержали від своїх правительств інструкцій, як мають поводити ся супроти зміненого положеня. Відпоручники є думки, що події в Царгороді означують, що відповідь Туреччини на збірну ноту великодержав впаде відмовно.

До наших ВП. Передплатників і Приклонників!

Просимо відновити передплату

і

приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

НОВИНИ.

— Календар. В неділю: руско-кат.: Ерми; римо-кат.: Поликарпа і Паулини. — В понеділок: руско-кат.: Отців в Синаї; римо-кат. Івана Хрест. — Ві второк: руско-кат.: Пав. Т. і Ів. К.; римо-кат.: Кароля Вел.

— Заяву докторів в обороні прав українського народа на львівській університеті ім. цїсаря Франца І. напечатану в онодішнім числі нашого дневника, підписали додатково ще отсі доктори львівського університету: пр. др. Микола Бодруг, філь. др. Ярослав Гордінський, мед. др. Володимир Гувар, пр. др. Роман Домбчевський, пр. др. Кость Кульчакцій, пр. др. Володимир Левицький, пр. др. Ярослав Селезівка і пр. др. Михайло Терлецький — разом доси 89 докторів львівського університету.

— На будову руского театру у Львові вібрано в 1912. р. 4.694 К 6 сот. Зложили їх переважно Львовяни через курсора театрального комітету.

— Смиканє соймів. В посольських кругах кружляє чутка, що красні сойми, межі ними і галицький, зберуть ся дня 18. лютия. Сесия державної ради має трєвати до дня 15. лютия.

— Для любителів гуцульських виробів лучає ся дуже добра нагода набути за дешеві гроші тетрапод до церкви в виді гуцульської скрині з богатою, сталевою орнаментикою, Річ гарна і оригінальна, зроблена на коломийську виставу. Можна оглянути в „Доставі“ ул. Руска 20.

— Проти шпильок в капелюхах. Дирекция поліції у Відні заборонила носити незабезпечені шпильки при дамських капелюхах, пд карою 2 до 200 К, або 6 годин до 14 днів арешту. В случаю дійсного тяжкого ушкодження тіла, наступить карний донос.

— Мобілізация Росії. Останними часами донесли всі дневники, що Росія мобілізує чорноморську флоту і пересуває сильні відділи сухопутних війск до австрійсько-угорської і румунської границі, а також, що покликє під оружє дальші два роки резерви. Вісти ті однак заперечувало — розуміє ся — у своїм інтересі російське правительство. Тепер показує ся, що сї вісти є правдиві. І так: здовж румунської а дальше буковинської і галицької границі є уміщених на Поділю і Воляні сїм корпусів армії і шість самостійних дивізій кінноти. Корпуси ті є: VII, VIII, IX, X, XI, XII, XXI і XXII. Загалом числять они 350 до 400.000 жовнірів. Мобілізацию чорноморської флоты переведено доси лише частинно. Постановлено іменно на воєнну стопу: 5 панцирників, 7 контрторпедовців і 14 торпедових суден, а отже троха більше чим половину всеї флоты на Чорнім морю.

Не знати, проти кого властиво є звернені ті поважні приготування. Що до сего можна вятти під увагу три можливости. Першою з них був би намір Росії приневолити Туреччину, щоби була податнійшою до заключеня мира, другою — задержанє Румунії перед воєнними кроками проти Болгарії, а третою — налякати Австро-Угорщину, щоби

була лагіднішою супроти Сербії. Ся остання імовірність відповідає зовсім правді. Що до мобілізації чорноморської флотії видає ся, що Росія рівночасно з демонстрацією проти Австро-Угорщини задумує, поробити якісь кроки проти Туреччини не в Європі, але в Малій Азії. Що Росія задумує перекинути на другий беріг Чорного моря значніші свої сили, доказує се, що кільканидцять великих перевозових кораблів, які мали опустити одеску пристань зі значними ладунками збіжжя, одержало припоручення, зложити ті ладунки з поворотом до пристаневих складів і приготувати ся до перевозу військ до Батума на Кавказі.

Настрій населення в Одесі є прямо розпучливий. Від вересня с. є від початку робочого сезона, коли то крім місцевого населення, находило занятя і добрий зарібок в пристани до 30.000 замісцевих робітників — торговля зовсім завмерла. В одеській пристані стоїть вправді на якорі много кораблів, але є они пусті, бо віден корабельний підприємець не хоче ризикувати переїзду через Дарданелі, де плаваб стала вельми небезпечною, а се наслідком заложена підводних мін. Через се піднесли ся асекураційні премії від торговельних кораблів так далеко, що перевіз пр. нафти або дерева в напрямі Середземного моря зовсім не оплачує ся.

Від початку балканських подій випливають з одеської пристани лише менші кораблі, які плывуть що найдалше до румунських пристаней і до Батума на Кавказі.

Вічне пересування великого числа війська і перевіз величезного числа воєнних матеріялів, викликали за кордоном пересвідчене, що Росія буде втягнена — навіть мимо своєї волі (?) — в війну з Австрією. Загальна нужда, яка є вислідом економічного переселення і воєнних настроїв, довела до того, що останніми часами зростає по великих містах полудневої Росії, а особливо в Одесі прямо в страшний спосіб сьла опришків. Одні лише соціялісти вихиснюють теперішнє положення в сей спосіб, що грушками на вербі здобувають собі щораз більше прихильників серед вимученого нуждою і непевного завтра населення.

— Австрійські залізничі мали в минулім році, як виказує тимчасове обчислене, поверх 55 мільонів корон більше доходу, чим в попереднім році.

— **Винагорода підофіцерів в часі недуги.** „Die Zeit“ доносить, що небаком видасть заряд армії розпорядок, на основі якого будуть підофіцери на випадок недуги і поміщеня в шпиталі побирати частку своєї плати в готівці. Доси не мали они в тім випадку ніякої винагороди, в наслідок чого родня їх терпіли недстачу.

— **Почтовий рух зі Львовом.** В листопаді мин. року надано у Львові приватних листів непоручених 4,574.110 а прийшло до Львова лише 681.448, надано переписних листків 6,670.177, а надійшло лише 583.636, листів урядових непоручених надано 656.862, а прийшло 149.804, поручених листів в загалі надано 222.639, а прийшло 273.638, переслук під опояскою надано 2,285.448, а прийшло 110.460, пересилук з пробками надано 140.347, а прийшло 8.588, примірників часописий надано 4,734.319, а надійшло 202.774; разом надано 19,283.902, а надійшло 2,010.353. Грошевих листів і малих вартісних пересилук надано 11.491, а надійшло 14.338, вартісних клувків надано 2.902, а прийшло 3.201, звичайних клувків надано 66.198, а надійшло 133.835. Вплачено 52.267 переказів на 3,521.433-24 К, а виплачено 97.310 перек. на 4,379.554-16 К, владчено 30.943 чеків шадничої каси на 7,456.006-33 К, а виплачено 7.398 чеків на 7,018.258-06 К, владчено 1,577 звичайних шадничих вкладок на 56.950-02 К, а виплачено 2.050 на 25.981-02 К. Разом владчено 11,034,389-59 К, а виплачено 11,523,793-24 К. Телеграм надано 39.374 за оплатою 42.861-20 К. Надійшло до Львова 39.409 телеграм, а перетелеграфовано 142.533 деш. Телефонічна січ обнимає у Львові 2.417 абонентів, а межимістових телефонічних абонентів у Львові є 1,072; телефонічних розмов межимістових було 19.400 за оплатою 18.691-10 К.

— **Страйк в експортній академії.** З Відня доносять, що в тамошній експортній академії зачав ся вчера заповіджений триденний страйк слухачів. Домагають ся они признаня

сеї академії високою торговельною школою. Професори здержали свої виклади, а директор академії проголосив вчера розпорядок, на основі якого замкнено з вчерашнім днем зимовий піврік; літний зачне ся дня 1. марця.

— **Затроєне студентом.** В мешканю коваля Ов. Савчака при ул. Грунвальдській у Львові, занедужало оводішною нощі 8 осіб по спожятю студента. Около 1. години в нощі проявило ся у всіх отроєне в острім виді. На голосні стони хорих прибули сусіди і вівзвали лікарської помочи, що уратовало всіх від наслідків отроєня.

— **Випадки і катастрофи.** З Брукселі доносять, що в Леді, на площі Ардіє наступив удар самохода з тягаровим возом. Власник самохода, французкий містоковець, Пільо згинув на місці. — Оводі вив в Етампе лютун Нюпорт і згинув разом з мехавіком. — З Суакіма, англійского міста над берегом Червоного моря, доносять, що в нощі, підчас вилу гірського потоку утонула там вся каравана путників Гіндусів. Згинуло 350 осіб а вратувало ся ледви 50. — В Мек Кінле завалила ся фабрика рільничих машин; розвалини упали на сусідний дім, який також завалив ся і зачав горіти. Підчас катастрофи згинуло 8 осіб а 15 покалічило ся. — З Християнії доносять, що на північній мори затонула норвежска барка „Агда“. З 15 осіб залогі згнуло 12.

Посмертні оповістки.

— **О. Тит Теодозий Куницький,** вромонах Ч. св. В. В. з монастиря Поговя, помер дня 17. с. м. в 59. р. життя в Печеніжині в домі о. радника пароха Шмериковского, которого від року заступав в душпастирстві. Похорон відбув ся в день Богоявленія по полудні при незвичайнім здвизі народа, якого любов здедав був собі покійний своєю добротою і працею аж до самовідреченя, так що смерть заскочила его в хвилі, як мав виїздити до хорого з св. Тайнами. Помимо великого съв'ята Йордану вісьмох съв'ятичків прийшло віддати ему останню прислугу. В. с. п.!

Телеграми

в дня 25. сьчня.

Будапешт. На вчерашнім засіданю сойму заявив предсідник Тісса, що на засіданє можуть прибути всі послы, з виімкою двох. По третім читавю деяких предлогів вибрано комісію виборчої реформи з 40 членів; в склад єї входять лише члени сторонництва праці. Найблизше засіданє відбуде ся щойно по обробленю матеріялу комісіїю.

Царгород (ТКБ). Підчас оводішних кровавих подій перед саєюю ради міністрів убито 9 осіб, а межі ними міністра війни. Вчера винесено з Порти девять домовин.

Петербург. Загальну сензацию викликав тут приїзд чорногорского аташе.

Берлін (ТКБ). Дневники доносять, що голова нар. ліберального сторонництва, Бесерман, вніс в соймі три запити в сграві загра начної політики. Один з них звучить: Чи канцлереви звісно, що межі Англією, Францією і Росією є умови що до розміщеня їх інтересів в вірменській, сирійській і арабській части Туреччини і яке станвище задумує заняти канцлер супроти того?

Берлін (ТКБ). На запит п. Ледебура в справі вар аретв балканських військ, яких допускали ся они на турецькім, альбаньскім і жидівскім населеню, відповів представник правительства, що дотеперішні звіти полягали на оповіданях третих осіб, несправдженых консулами. О скілько звіти полягали на власних поміченях консулів, виходить з них, що відвічальні чинники виступали супроти надужить з повним натиском і наслідком того Німеччина не думає брати участі в висланю комісії в цілі провіреня тих надужить.

Петербург. В політичних кругах перечеать вістям, будьто би межі Австрією а Росією дійшло при посередництві Німеччини що до управльненя границь Альбанії до порозуміння.

— **Хто ще не має образа** Від Б. Хмельницького до Києва“ зволить ласкаво поспішити ся з замовленем. Ціна: К 10 (люксусове К 16 на вичерпаню) пересилка К 1-20. Відповідні рами зі склом, оправою і опакованем: сальонові К 12, дубові і золоті по К 16, магоньові і плюшові по К 20, спеціальні К 28. Замовляти на адреси: І. Павлик або М. Кривецкий, Львів, Ринок 10, а також „Сокол-Батько“, Львів, Руска 20. Полекші в силатах.

КІНО „КОПЕРНІК“
Sans-Rival
 ул. Коперника ч. 9
 у Львові.
 Представленя відбувають ся щоденно від год. 4 до 11. В неділі і сьв'ята від 3 до 11.
 — Добірна програма. —
 489

Перше і одинокє Руске Товариство Взаїмних Обезпечень на житє і ренти

„КАРПАТИЯ“

Почетний президент: Єго Ексцеленция митрополит Андрей гр. Шенцицкий.

„Карпатія“ вибудована на найсоліднійших основах.

„Карпатія“ приймає обезпеченя на житє у всіх найдогіднійших комбинаціях при найкориснійших условинах: на дожитє, посмертні капітали, посаги і ренти.

„Карпатія“ дає обезпеченям всякі користі, які може дати винишний стан техніки обезпечень на житє і солідне, оглядне діловодство

„Карпатія“ основана на взаїмности і має на увазі лиш хосен своїх членів. Чисті зиски вертають ся яко членські дивіденди.

„Карпатія“ видає поліси, які по трилітнім тринку стають неопоримими і незападальними.

Нема жадного иншого руского асекураційного товариства на житє лишє одна, однієсьня „КАРПАТИЯ“. Обовязком кожного чарого Русина є підпирати лиш своє асекураційне товариство і обезпечуватись лиш в „КАРПАТИИ“.

„Карпатія“ передає всюди спосібним і ретельним людям по містах і селах свою агентуру.

Найпевнішим способом оцадности є обезпеченє житєне. Кождий хто хоче забезпечити своїй родині красшу будучність, своїм дочкам посаг, або собі удержанє на старість, най обезпечує ся на житє в „КАРПАТИИ“.

короткий час своєї діяльности „КАРПАТИЯ“ здобула собі загальну похильність і довіра навіть в чужинці, та за короткий час свого істнованя позискала 1495 внесків на суму обезпеченя 5,124.300 К, з того виставлено 118 поліс на загальну суму обезпеченя 3,595.500 К а річною премією 163.666 К 3а53 с.

Ближні інформації що до обезпечень і агенцій уділяє Філія товариства у Львові, ул. Руска ч. 18 коло „Дністра“. Філія приймає також зголошеня внесків на обезпеченя на житє і ренти. (449)

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецка 99.
 Ціна перепави кораблем з Триесту до Нового Йорка III клясою 170 корон за дорослі особи, 85 К за діти понизше 12 літ крім поголовного америк. податку, який виносить 20 корон від особи.
 Уважайте на ч. 99.

ВІДІЗД З ПОРТІВ:
 Панонія з Триесту 30. сьчня.

З ЛІВЕРПОЛЮ:
 Найскорші і найвельчавіші пароходи на сьвітї:
 Люзітанія, дня 15/2 1913.
 Мавретанія, 1/2, 22/2 1913.

Асекуруйте своє майно від огню
В „Дністрі“!
 Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.
 Кождий Русин повинен асекуровати ся тільки в руським товаристві взаїмних обезпечень
„ДНІСТЕР“
 Нема жадного иншого руского тсварства асекураційного, тільки один
„ДНІСТЕР“
 „ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпеченя селянських будинків.
 „ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.
 „ДНІСТЕР“ одінов та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінителив.
 „ДНІСТЕР“ дає підмоги руським школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.
 Люди асекуровані в „ДНІСТРИ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.
 Власні фонди „Дністра“ виносять в кінцем 1911 року 3,353.305 корон.
 „ДНІСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всіх догідних комбинаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренга).
 В „ДНІСТРИ“ можна обезпечити від крадени з вломом дважиности всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векселі за дешевою оцінкою премії.
 Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

453(26)
 Поручає ся
 Впр. Духовенству
 торговл робітн
 знарядів і риз
 перковних
Володимира
Устенського
 у Львові ул. Руска ч. 8.
 Всякі знищені знаряди і ризи приймає ся до відновленя, під гваранцією і по найнижших цінах.
 На жаданє висилає ся ілюстрований цінник оплатно.

Накладом Piusverein-у появила ся гарно виконані ілюстровані переписні листки з малюнками артиста-малюра Асмана, які представляють найбільше займаючі сцени в другій турецької облоги Відня.
 Сї листки висилає
Kanzlei des Piusvereines,
 Wien, I. Bäckerstrasse 9.
 по 1К 60 с за серію (20 листків) разом з поштовою оплатою. Поодинокій листок коштує 10 сот. Замовленя належить вислати на висше згадану адресу.

Брошуру:
Йосиф II. чи Ян Казимир?!
 (з нагоди сьвяткованя мнимо 250-літньої річниці естеваня Львівського Університету).
 можна набути в Адміністрації „Руслана“ і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.